

SIMPOSI INTERNACIONAL

**LITERATURA I TEATRALITAT A L'EUROPA MEDIEVAL.
Una mirada interdisciplinària de la creació literària a través dels textos, la
música i les imatges.**

Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona
Institut del Teatre de Barcelona

5 i 6 d'octubre de 2006.

Organitza

LiREM, Grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya.

Amb el patrocini de

Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR),
de la Generalitat de Catalunya
Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona
Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona

SIMPOSI INTERNACIONAL

LITERATURA I TEATRALITAT A L'EUROPA MEDIEVAL. Una mirada interdisciplinària de la creació literària a través dels textos, la música i les imatges.

El Grup de Recerca LiREM (*Literatura i Representació en la llarga Edat Mitjana*), grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya, planteja dues jornades de reflexió i debat a càrrec d'un equip de coneguts especialistes en estudis medievals que es proposen de projectar una mirada interdisciplinària de la creació literària a través dels textos, la música i les imatges que conformen el repertori medieval peninsular i europeu. El període històric de referència serà el que es coneix com a "llarga edat mitjana", és a dir el temps de creació artística que s'allarga des del romànic i gòtic fins al renaixement i barroc (del segle XII al XVII).

L'objectiu del seminari és analitzar un corpus representatiu d'obres poètico-dramàtiques a la llum del context de l'elocució-presentació pública-representació "escènica"-interpretació vocal (i musical), a més de posar en relleu les traces que en queden en els manuscrits (textuals i musicals), en les obres plàstiques i en les pervivències tradicionals (ritu litúrgic, teatre i festa popular). Els resultats d'aquesta investigació pretenen dotar de nous fonaments la visió de la literatura medieval i de la tradició teatral, tant a la Corona d'Aragó i els seus àmbits de difusió, com al Regne de Lleó i Castella, Galícia i el País Basc, dins del període històric de referència.

El Simposi es proposa investigar, en concret, les relacions entre els textos literaris, la música de les seves notacions, la iconografia que els il·lustra en els manuscrits i les expectatives de representació que la tradició interpretativa i consuetudinària han fet arribar fins als nostres dies. Això implica tant l'anàlisi dels elements iconogràfics en ells mateixos, com la seva consideració en tant que instruments auxiliars en la comprensió dels textos que il·luminen.

Per la diversitat de les disciplines implicades, així com des de la seva heterogeneïtat lingüística, temàtica i metodològica, el seminari està pensat com a trobada interuniversitària, adreçada a investigadors i estudiosos de l'àmbit dels estudis sobre literatura, iconografia, musicologia i teatrologia medievals.

LiREM (*Literatura i Representació en la llarga Edat Mitjana*)

PROGRAMA GENERAL

PRIMERA JORNADA

5 d'octubre 2006, dijous.

Lloc: Sala de Professors de la Facultat de Filologia de la UNIVERSITAT DE BARCELONA (Plaça Universitat, 5ª planta de l'Aulari Josep Carner) <M> L1 Universitat.

9,30h.

Inauguració de la Jornada, a càrrec de les autoritats acadèmiques.

Presentació dels objectius i participants del Simposi: ANTONI M. ESPADALER, coordinador del Grup de Recerca LiREM.

Professor Titular de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, autor, entre d'altres, de *La Catalogna dei re* (Roma 2001), *Urgell, urgellisme i literatura* (2002) o *El casal de Barcelona i la literatura trobadoresca* (2003).

10,00h.

Ponència 1: "De la liturgia al teatro (Castilla siglo XV)" per PEDRO M. CÁTEDRA.

Catedràtic de Literatura Espanyola de la Universidad de Salamanca, director de publicacions del Seminario de Estudios Medievales y Renacentistas, autor, entre d'altres, de *Poesía de Pasión en la Edad Media* (2001), *La literatura popular impresa (siglos XV-XVI): géneros, funciones y teoría* (2005) o *Liturgia, poesía y teatro en la Edad Media* (Gredos 2005).

11,15h.: Pausa cafè.

11,45h.

Ponència 2: "La teatralidad medieval en el ámbito vasco" per PATRIZIO URKIZU.

Professor Titular de Filologia Basca de la UNED (Madrid), poeta, novel·lista i traductor, acadèmic corresponent d'Euskaltzaindia-Reial Acadèmia de la Llengua Basca i autor, entre d'altres, d'*Historia del teatro vasco* (1996), *Historia de la literatura vasca* (2000) o *Balada zaharrez* (2005).

12,45h.

Ponència 3: "Les peces del cicle de la Passió del manuscrit Llabrés (Ms. 1139, Biblioteca de Catalunya)" per LENKE KOVÁCS.

Professora Associada de la Universitat Rovira i Virgili, Secretaria General de la Société International pour l'Étude du Théâtre Médiéval, investigadora del grup de recerca LiREM, autora, entre d'altres, dels llibres *Serrallonga, Déu vos guard. El ball parlat de Perafitia (Lluçanès, s. XVIII)* (2003) o *El baile: conjuro ante la muerte. Presencia de lo macabro en la danza y la fiesta popular* (2004) (en col·laboració amb F.Massip).

13,45h.

Dinar

16,00h.

Ponència 4: "Col·lecció de 'comedias sueltas' de la Biblioteca de l'Institut del Teatre" per ANNA VÀZQUEZ.

Cap d'Arxiu i Documentació de l'Institut del Teatre de Barcelona, investigadora del Grup de recerca LiREM, autora, entre d'altres, de *La Generalitat Republicana i el teatre (1931-1939)* (en col·laboració) (1982), *Fons de teatre valencià a les Biblioteques de Barcelona* (1987) o *La col·lecció de teatre del Segle d'Or de la Biblioteca de l'Institut del Teatre de Barcelona* (2002).

17,00h.

Ponència 5: "Dramaturxia e iconografia teàtrica no cancionero afonsí: as cantigas de Santa Maria de Monsarraz" per CAMILO FERNÁNDEZ VALDEHORRAS.

Professor titular (interí) de Filologia Gallega i Portuguesa de la Universitat de Barcelona, investigador del Grup de recerca LiREM, autor, entre d'altres, de l'*Enciclopedia Bàsica VOX Galicia* (2 vols., 1994), *A lingua e a literatura galegas nos alicerces do Terceiro Rexurdimento* (1999) (en col·laboració), *A tradición lingüística e literaria de Galicia e a literatura galega* (2001) o *Literatura española e Literatura galega* (2005).

18,00h.: Pausa cafè.

18.30h.

Ponència 6: "Musicologia i text literari: les *Ensaladas* de Mateu Fletxa" per M.CARME GÓMEZ MUNTANÉ.

Catedràtica de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, investigadora del Grup de recerca LiREM, autora, entre d'altres, d'*El Canto de la Sibila* (1997), *El Llibre Vermell de Montserrat* (2000), *La música medieval en España* (2001) o *El Cancionero de Upsala. Estudio y edición* (2003).

19,30h.

Debat entre els ponents i col·loqui obert amb el públic.

* * *

SEGONA JORNADA
6 d'octubre de 2006, divendres

Lloc: Auditori de l'INSTITUT DEL TEATRE (Plaça Margarida Xirgu) <M> L3 Poble Sec.

9.30h.

Obertura de la Jornada, a càrrec de les autoritats acadèmiques de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona.

10,00h.

Ponència 7: "Textos i imatges del poder en l'espectacle medieval" per FRANCESC MASSIP.

Director del Departament de Teoria i Història de l'Espectacle i Professor de l'Institut del Teatre i de la URV, President de la Société Internationale pour l'Étude du Théâtre Médiéval, investigador del Grup de recerca LiREM, autor, entre d'altres, de *La Festa d'Elx i els Misteris medievals europeus* (1991), *El teatro medieval* (1992), *La ilusión de Ícaro* (1997), *La monarquía en escena* (2003) o *Història del Teatre Català* (2006).

10,45h.

Ponència 8: "Portadors de comicitat en el teatre medieval mediterrani" per PEP MARTORELL.

Professor Associat de la Universitat Rovira i Virgili, investigador del Grup de recerca LiREM, autor, entre d'altres, de *El ball de diables de Tarragona. Teatre i festa a Catalunya* (en col·laboració) (1993), *El Ball de Dames i Vells: una mostra viva de teatre burlesc* (1993) o *El teatre com a instrument per a la mútua integració. Materials per a la interculturalitat* (2002).

11,30h. Pausa-café.

11,45h.

Ponència 9: "La construcció del discurs musical a l'obra de Dante" per CHIARA CAPPUCCIO.

Professora-investigadora a la Universitat Autònoma de Barcelona i sòcia fundadora de la Societat Catalana d'Estudis Dantescos, autora, entre d'altres, de *I percorsi musicali delle Cantigas de Santa Maria* (2000), *I silenzi di Petrarca nella musica* (2006) o *Els efectes psicològics de la música als personatges del Purgatorio* (2006).

12,30h.

Ponència 10: "Iconografia ed Spettacolo nel Medioevo" per SANDRA PIETRINI.

Professore Associato di Storia del Teatro e dello Spettacolo presso l'Università degli Studi di Trento (Itàlia), autora, entre d'altres, de *I giullari nella vita e nell'immaginario medievali* (1999), *Spettacoli e immaginario teatrale nel Medioevo* (2001), *Dispense di storia del teatro. Dall'antichità al 1800* (2004) o *Fuori scena. Il teatro dietro le quinte nell'Ottocento* (2004).

13,30h.

Taula Rodona de conclusió amb els ponents.

Clausura i Cloenda.